

אמרות טהורות

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

לך לך

תשפ"ד • גליון פ'

הוקדש ע"י
הר"ר אברהם בלעך הי"ז

עמודי התווך

הרה"ג ר'
יעקב יהושע
ענגלנדער
שליט"א

הרה"ג ר'
חיים בעק
שליט"א

גליון זה הוקדש ע"י

הרה"ח ר' יונתן בנימין בלעך שליט"א

ובנו הר"ר אברהם בלעך הי"ו

לרגל הולדת הנכד - הבן ני"ו

ויה"ר שיזכו לרוות נחת דקדושה מכל יוצ"ח,
ולזכות ולראות בשמחתם, בבריות גופא ונהורא מעליא,
מתוך הרחבת הדעת וכל מילי דמיטב

הר"ר אברהם ניסן ריבל הי"ו

לברכה והצלחה בכל העניינים ושמירה וכט"ס

הרב עקיבא צויבל שליט"א

לרגל שמחת האירוסין לבנו הבה"ח דוד ני"ו

ויה"ר שיזכה לרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח

יז"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליון במייל:

biz1441441@gmail.com

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

03-800-9090

a038009090@gmail.com

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ועדכונים מחצר הקודש

מערכת זוטשקא: 072-3181866

פרשת לך לך

ליל שבת קודש תשפ"ג

וגו', קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי וממולדתך ומבית אביך אל

ובכלי יקר ביאר הענין מה שבתחלה אמר לו לישא עיניו ולראות את כל הארץ ש"מ שבראי' לחוד סגי לקנותה, ואח"כ חזר מזה ואומר "קום התהלך וגו'" ש"מ שצריך לעשות חזקה ממש "מכי דייש אמצרי" ובראי' בעלמא לא קני, ועוד דמתחילה אמר "לזרעך עד עולם" ואח"כ אמר "כי לך אתננה" ולא הזכיר "זרעך" ולא "עד עולם". וביאר הכלי יקר שהקנה הקב"ה אל אברהם ב' בחינות בארץ ישראל, האחד רוחני והוא נקנה בראי' לבד והשני גופני והוא נקנה מכי דייש אמצרי, הרוחני הוא כי שם מקום מקדש של מטה מכוון כנגד בהמ"ק של מעלה, ושם פעל ד' מכוון לשבתו ית' ושם חביון עוזו ית' וכל המסתכל במקום הקדוש ההוא מיד נתלבש בו רוח טהרה וקדושה ומלך עליון ביופיו יתברך תחזינה עיניו, ובראי' לחוד סגי לאדם לקנות השלימות ההוא במקום אשר קרא לו אברהם "ד' יראה" וקרין ב' "יראה" היו"ד בחירי"ק ויראה היו"ד בצירי", כי כדרך שבא לראות כך בא ליראות כי מיד בבואו שמה כשם שהשכינה רואה אותו כך הוא רואה פני שכינה ומיד נעשה מושפע ומואצל ודבוק בזיו שכינתו ית' מעין עוה"ב.

והנה אברהם הי' אז בבית א-ל שבו מקום המקדש ועל כן נאמר לאברהם "שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם",

"ויאמר ד' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל המקום אשר אראך", וכתב באוה"ח הק' בביאור "אשר אראך" עפ"י מאז"ל בספרי עה"פ (במדבר ל"ה ל"ד) "אשר אתם יושבים בה אשר אני שוכן בתוכה כי אני שוכן בתוך בני ישראל", אין שכינה שורה אלא בתוך בני ישראל בעודן בארץ, וזהו שאמר ד' לאברהם "אל הארץ אשר אראך" פירוש ראוי' לך ואתה ראוי לה, ושיעור התורה הוא אראה אותך לה ואראה אותה לך כי זה בלא זה אינם ראויים להשראת השכינה ולרוב ההצלחות.

ועוד כתב באוה"ח הק' כי מה שאמר לו השי"ת "לך לך מארצך וממולדתך וגו'" רמז לו שלא יוכל להראותו את הארץ אלא בהפרד לוט מעמו, וכמו שאמר הכתוב "וד' אמר לאברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא עיניך וגו'", הרי שהודיעו השי"ת שרק אחר שיפרד ממולדתו אז אראך עכתדה"ק.

ונראה בביאור הענין בס"ד, דהנה לפני הפרד לוט מאת אברהם הי' ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט, לפי שהיו רועיו של לוט רועין בהמתם בשדות אחרים ואומרים שהארץ שייכת לאברהם ולוט יורשו, ולאחר שנפרד לוט מאברם אמר אליו ד' "שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם צפונה ונגבה וגו'", כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם

ואולם לוט ראה את ארץ ישראל כנחלה גשמית בלבד ולכן השליט בה בתחילה את מקנה קנינו לאכול מטוב הארץ ולא המתין שינחילהו השי"ת את קדושת הארץ בתחילה, ולכן היתה בקרבנו אל אברהם מניעה להראות לאברהם את ארץ הקודש ולהשליטו בה ברוחנית ובגשמיות, כיון שלוט בן אחיו לא הי' מסוגל או שלא רצה להשיג זאת ולכן רק כשנפרד לוט ממנו הראהו את הארץ.

וזהו שאמר השי"ת לאברהם "לך לך מארצך וממולדתך וגו' אל הארץ אשר אראך", כלומר שכדי שיזכה לבחי' "אראך" שהיא קנין קשר הראי' להשי"ת בארץ החיים בבחי' "יִרְאֶה יִרְאֶה" צריך הוא להפרד ממולדתו דהיינו מלוט ומשפחתו, כי קרבתו ללוט שרואה בארץ ישראל נחלת שדה וכרם בלבד ימנע הדבר מאברהם לזכות לבחי' "אראך".

ובמדרש תנחומא פתח בפרשתן, "ילמדנו רבינו אדם מישראל מהו שיקבל עליו מלכות שמים כשהוא מהלך, רב אידי ורב הונא בשם רבי יהודה ורבי יוסי בשם רבי שמואל אמרו אסור לקבל עליו עול מלכות שמים כשהוא מהלך, אלא יעמוד במקום אחד ויכון לבו לשמים באימה וביראה ובזיע ביחוד בשם ויקרא "שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד" וכו' וכשמתחיל ואהבת רצה מהלך וכו', וצ"ב השייכות לכאן. ולהנ"ל י"ל דנרמז בזה דכדי לקיים "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה" צריך קודם לקבל עליו עול מלכות שמים בעמידה, כלומר להתקשר בתחילה באמונה שלימה שהשי"ת הוא לבדו הוא שזה בחי' הקנין הרוחני של קדושת ארץ ישראל, שבה זוכים

כי שלימות הרוחני הנקנה בראי' לחוד לא נקנה לו כי אם ממקום המקדש דהיינו בית א-ל שם יש בחי' "יראה" ו"יראה". "ותועלת רוחני זו לא יסיר מזרעו עד עולם, כי אף בזמן שבהמ"ק שלמטה אינו בבנינו מ"מ הבימה"ק שלמעלה המכוון נגדו נצחי הוא ולא יסור לעולם ובכל זמן יורד ממנו השפע על זרע אברהם המקודש, ומטעם זה שלמים וגם רבים נכספה נפשם לעמוד במקום הקדוש ההוא "כי רצו את אבני' וגו'", וכנגד תועלת רוחני זו אמר הקב"ה "שא נא עיניך וגו' ר"ל מן המקום המקודש תקנה השלימות הרוחנית ותוכל לראות פני השכינה, ועל אותו שלימות אמר "לך אתננה ולזרעך עד עולם" כי שלימות רוחני זה לא ימוש לעולם. ואח"כ אמר כנגד השלמות הגשמית הנקנה לו בארץ והיינו סתם נחלת שדה וכרם וסתם קרקע אינה נקנית כי אם בחזקה מדיש אמצרי, אמר "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה" ולא הזכיר "לזרעו עד עולם" ולא הזכיר "לזרעו עד עולם" כי הארץ נתנה לישראל על תנאי אם ישמרו חקיו ותורותיו ינצורו", עכל"ק ודבריו המתוקים.

ונראה להוסיף עוד, דבודאי התועלת הגשמית שבארץ ישראל הנקנית בקנין חזקה כנחלת שדה וכרם אינה יכולה להיות נקנית בנפרד מהתועלת הרוחנית, כי לא ניתנה הארץ לישראל בתורת נחלה גשמית אלא רק לאחר שזכו בה כנחלה רוחנית כי ארץ ישראל היא בעיקר ארץ של נשמה וכמ"ש (קינוח לת"ב) "אזיר נשמות ארצך", ורק לאחר מכן זוכים גם בנחלת שדה וכרם, ולכן בתחילה אמר ד' אל אברהם "שא נא עיניך וגו'" ורק אחר שזכה בנחלה הרוחנית א"ל "קום התהלך בארץ וגו'".

שעל ידה זוכין לראות את פני השכינה ולאמונה בהירה ביחוד השי"ת בבחי' "שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד", ורק אח"כ כשהגיע ל"ואהבת את ד' אלוקיך" יכול להלך בארץ לארכה ולרחבה וליהנות מטובה, כי ע"י האמונה הטהורה שישנה בארץ הקודש יוכל להכניע את כל הני מדות הנפולות, ולהגביה אותן אל הקדושה העליונה.

והרה"ק בעל יסוד העבודה זי"ע אמר ששורש האמונה הוא כעין נסכא של כסף, שאין בה צורה משלה וכל סגולתה בזה שהיא מקבלת כל מיני צורות ופושטת צורה ולובשת צורה, וכמו"כ אמונה היא כיסוד וכעין כח היולי לקבל כל המידות דקדושה.

וממילא מובן שצריך להקדים את קנין הרוחני של ארץ ישראל שהוא לחיות בה באמונה של ראי' חושית ולהרגיש את "עיני ד' אלוקיך בה", שאז דייקא יוכל להכניע כל המידות אל השי"ת ויהא מובטח שלא יתגשם ח"ו ע"י פירות ארץ ישראל אלא יתעלה מעלה מעלה.

ושבת קודש היא בחי' ארץ ישראל בזמן שבה זוכין להתעלות באמונה בבחי' ראי' חושית וע"י יכולין להעלות את הגשמיות לרוחניות, והרה"ק בעל יסוד העבודה זי"ע היו אצלו שבתות מאירות וכששאלו רבי יודא לייב זצ"ל על כך מהיכן זכה לשבתות מאירות כאלו, אמר לו שא לא תכניסו בזה עין הרע ירושה היא לנו מלעכוביטש, ויומא דהילולא דילי' מסוגל להאיר בנפשותינו אור קדושת השבת.

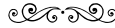
כביכול להתראות עם השי"ת ולדעת כי "עיני ד' אלוקיך בה" והכל מאתו ית"ש, ורק אחר שהגיעו עי"ז לבחי' "ואהבת" אז אפשר להמשיך גם בהליכה וכמו שאמר השי"ת "קום התהלך בארץ" לקבל גם הנחלה הגשמית של ארץ ישראל, אבל קודם קבלת עול מלכות שמים בעמידה ולהתבונן באמונה טהורה ביחוד הבורא שמתגלה בארץ החיים אסור לקבל את הנחלת שדה וחרם, כי עלולים להתגשם ח"ו ע"י קליפות הכנעני והחתי וכו' השוכנות בה, ולוט שהי' בתחילה אדם כשר כשהלך עם אברם וקיבל את ארץ ישראל כנחלה גשמית הזיק לו הדבר עד שנתחבר לאנשי שדות רח"ל, ואברהם שהקדים הקנין הרוחני לקנין הגשמי זכה לנחלת שני עולמות.

והרה"ק בעל מאור עינים זי"ע בספר ישמח לב ביאר מ"ש (מכות כ"ד). "בא חבקוק והעמידן על אחת" שע"י האמונה יוכלו לקיים כל המצוות, ולכן האומר "תהילה לדוד בכל יום ג' פעמים מובטח לו שהוא בן העוה"ב" (ברכות ד:). ומסיק בגמרא מפני שכתוב בו "פותח את ירך וגו'", כי עי"ז תתחזק האמונה בלבו ע"י שיאמין שמזונותיו מגיעין לו בהשגחה פרטית וע"י האמונה יירא ויאהב ויבא לכל המדות העליונות, ובג"פ הוי חזקה ולכן צריך לאמרו ג' פעמים בכל יום ע"ש.

ומכיון שבארץ ישראל היו הקליפות הכנעני החתי וכו' בתוקף גדול ולכן יראו דור המדבר מלהכנס לארץ ישראל כמבואר במאור עינים (בפרשתן), כי המדות הנפולות עלולות להפיל את האדם ח"ו ולכן צריך להקדים את הקנין הרוחני של קדושת הארץ,

השביעית שבו גילו בה מלכותו ית"ש, עד שנזכה ל"ונגלה כבוד השם" בגאולה השלימה במהרה אמן.

ויהי רצון שנזכה לקדושת "יְרָאָה יְרָאָה" שבארץ ישראל שנוגיש תמיד "אשר עיני ד' אלוקיך בה וגו'", ובפרט לאחר שנת

סעודה ג' תשפ"ג

דהיינו עשיית מעשים טובים ושמיעה בתוה"ק זוכים לכל העדן העליון, ומראים להנשמה את כל מדורי הגיהנום ורואה ושומעת את אותם שצועקים אוי לנו שהלכנו בהבלי העוה"ז ולא הלכנו לבתי כנסיות ובתי מדרשות להתפלל וללמוד תורה, עכת"ד הזוה"ק.

ובמאור עיניים הוסיף דהפסוק מרמז "וילך אברהם כאשר דיבר אליו ד' וילך איתו לוט", שאפילו כאשר הנשמה הולכת בדרכי השי"ת ומתעלה מדרגה לדרגה מ"מ גם היצר הולך איתה עימה, כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו אפילו מי שהכניע כבר את התאוות הגשמיות ובא למדריגה גדולה היצר ג"כ מתגדל אצלו והוא צריך שמירה יתירה.

והרה"ק בעל יסוד העבודה זי"ע אמר כי מה שאמר רש"י "לך לך להנאתך ולטובתך" זהו בתחילת העבודה כאשר הולך אתו לוט, ועכ"ז אין לו להסתכל על זה שיש בו תערוכת של הנאת עצמו אלא ילך לדרכו לעסוק בתורה ובעבודה אע"פ שעדיין הפסולת מעורבת בעבודתו, ואז השי"ת עושה עמו חסד נסתר שמעמידו בנסיון גדול שהיצה"ר מתגרה בו ביותר, וכמו שכאשר הקריב אברהם למצרים אמר לשרה "הנה נא

"ו**יאמר** ד' אל אברם לך לך מארצך וגו'", בספה"ק מאור עינים מביא דברי הזוה"ק דאברם הוא רמז אל הנשמה שהיא כמו אב ללמד את הגוף והיא באה ממקום רם ונשא, והשי"ת אומר לה "לך לך מארצך" היינו מהארץ העליונה שם היתה מתענגת מזיו השכינה "אל הארץ אשר אראך" לגוף פלוני, "ואברכך מברכך" אותם שינהגו עמך כהוגן עם מדות טובות ויברכו את השי"ת בשבילך שאומרים "כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך ד' אלוקי וכו'" וח"ו להיפך "ומקללך וגו'", וכיון שנתברכה הנשמה עם כל ז' ברכות אלו "וילך אברם כאשר דיבר אליו ד'" להכנס באותו הגוף שנשלח אליו להנהיגו וללמדו, "וילך איתו לוט" זהו היצה"ר המזומן להכנס עם הנשמה ביחד מיד כשנולד האדם וכו'. ובזו"ח (פרשת אחרי מ"ו:): כתוב שכאשר אומרים אל הנשמה "לך לך מארצך וגו'" היא שואלת בתמיה לאן נלך, ואז באים שני מלאכים ואומרים לה הקב"ה מצוה אותך לעזוב את הגן עדן העליון וללכת אל הארץ התחתונה בעולם השפל, ואז מראים להנשמה את כל הגן עדן והיכלות ובתים שיש בה שע"י שתדד לעוה"ז תזכה לכל הטוב ההוא וכל איש הקורא קריאת שמע יירש כל הטוב, והמלאכים אומרים לה שע"י "נעשה ונשמע"

וזהו שרמז שם המדרש בדברי הכתוב (תהילים מ"ה י"א) "שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך", שהשי"ת משמיע לאדם בתחילת דרכו בעבודת השי"ת ומתגלה אליו ואח"כ הוא שוב מתכסה ממנו עד שצריך להטות אזנו כדי לשמוע קול השי"ת, והתכלית בכיסוי זה כדי שישכח את עמו ובית אביו היינו את החומר המעורב בתוך כל עבודתו ויזכה לזכוכ גדול ואז "יתאו המלך יפיך".

והשי"ת נתגלה לאברהם אבינו בכרית בית הבתרים וגילה לו את כל מה שעתידין ישראל לסבול במשך שנות הגלות, וכרת עמו ברית שלא יטוש את עמו גם בעת ההסתרה הגדולה ביותר ושישראל לא יטשו את השי"ת בעת ההסתרה הגדולה ביותר, והבטיחו שעי"ז יזכו ברכוש גדול שהרווחים מעבודת השי"ת בעת הגלות הוא לאין שיעור ולאין ערוך.

והנה רש"י ז"ל פירש ענין הבתרים שדרך כורתת ברית שעוברים בין שני הבתרים להורות על אחדותם שגם כשהם נפרדים זה מזה הם באחדות גמורה, וזהו "ויתן איש בתרו לקראת רעהו" שיזכור תמיד שישראל וקוב"ה כולו חד, וזהו שתרגם בתרגום אונקלוס "ויהב פלגיא פילוג לקבל חברי", ואח"כ כתוב "וירד העיט על הפגרים וישב אותם אברהם" וכאן תרגם "ונחת עופא על פגליא" שהוא לשון פיגול, ונרמזה בזה הירידה אחר ירידה שעתידין ישראל לירד בתוך חשכות הגלות עד שיהי נדמה להם שכל עבודתם ח"ו פיגול היא ואינה נרצית וכמו שדרשו במדרש שנעשו כפגרים מתים, "וישב אותם אברהם" בתשובה כמו שכתב השפתי צדיק זי"ע ששמע מזקנו

ידעתי כי אשה יפת מראה את", ואמר המגיד הגדול זי"ע שזה הי' לאברהם ירידה גדולה שעד עכשיו לא חשב על יופי' של שרה אלא מחמת שירד למקום ערות הארץ התחיל להרגיש לפי גודל ערכו שיש גרוי היצר בזה, וכל זה הי' חסד מאת השי"ת כדי להפריד את קליפת לוט מעליו שבשעת התגברות הנסיון הוא מוכרח לקבל עליו עול העבודה ביתר חוזק כדי להכניע את היצר, ואז נתברר הרע מהטוב מה שלא הי' יכול לעשות קודם הנסיון כי ע"י ההתגברות הגדולה בשעת הנסיון דוחה את כל תערובת הרע, וזהו שאמר אברהם אבינו "אמרי נא אחותי את" רמז לשכינה הקדושה שלא ישכח את הקב"ה בעת הנסיון, וקיבל עליו את העבדות בהתגברות יתירה עד שבירר את כל הרע שהי' מעורב בו ונתפרד ממנו לוט ואז זכה לגלוי שכינה, עכתדה"ק.

ויש לרמז זאת בדברי המדרש (בראשית רבה ל"ט א'), שאברהם אבינו ע"ה ראה בירה דולקת אמר תאמר שהבירה הזאת בלא מנהיג הציץ עליו בעל הבירה אמר לו אני בעל הבירה, שכאשר הבירה הרומזת לגוף האדם נדלקת באש היצר הרע בניסיון גדול יותר מבתחילה, והיינו דייקא כאשר הוא הולך "כאשר דיבר אליו ד" ולוט הולך עמו ומתגדל יותר ואז הוא תמה ושואל היתכן שנסתתר ממני השי"ת דייקא לאחר שהתחלתי לקבל עלי לעשות רצון קוני, ואז מציץ עליו בעל הבירה מתוך הדליקה ואומר לו אני הוא בעל הבירה ולצורך תיקונה דולקת הבירה ולא לצורך כליונה ח"ו, כי ע"י שתתגבר עתה על הניסיון יגדל כח קדושתך ותוכל להפטר מלוט ולעבוד את השי"ת בנקיות הלב.

מבארדיטשוב זי"ע בקדושת לוי (לראש השנה ד"ה והנה להבין) כתב, דדוד המלך התפלל "הראני ד' חסדך" שיהיו החסדים מגולים ולא יהיו מוסתרים בקופסא בתוך הרע כי אם כשיבוא השפע יתגלה מיד, והרה"ק הישמח משה זי"ע (פרשת תשא ד"ה ויאמר אני אעביר) ביאר בזה נוסח התפילה "שבענו מטובך", כי אף דכל מה שעביר רחמנא לטב עביד מ"מ כיון שאין אנו יודעים ומרגישים הטוב אין לנו שביעה מהם וכמו סומא שאינו שבע משום שאינו רואה מאכלו (יומא ע"ד:), וזוהי בקשתינו "שבענו מטובך" דהיינו שיהי' לנו טובות גלויות ויהי' לנו שביעה מהם.

והנה מטבע האם שאינה יכולה לראות בסבל בנה ולכן אמנו רחל ע"ה נטמנה בפרשת דרכים, כדי שיהי' לישראל מקום בדרך גלותם לשפוך ליבם על קברה ולבקש שיתעוררו רחמים על ישראל ויזכו לחסדים נגלים, והמאמע רחל שאינו יכולה לראות בצער בני' יוצאת ובוכה עליהם וכמ"ש "רחל מבכה על בניה", כי האמא אינה יכולה לסבול כאשר יתומים רכים צועקים ובוכים מאמע מאמע על מי נטשתנו, והאמא אינה יכולה לסבול כאשר אמהות בוכות על בנים שנטשו דרך התורה בעקבות הסתרת הגלות הארוך הזה, ודמעותי' עושין רושם עד שאומרים לה "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה וגו'".

ובמדרש איכה רבא כתוב דכאשר באו האבות והאמהות לבכות על החורבן ועל הגלות, ורחל טענה שאכן חטאו ישראל והכניסו לבית המקדש את הדבר הגרוע ביותר רח"ל, אולם השי"ת הוא אין סוף והיא בשר ודם ועכ"ז הכניסה צרתה לתוך ביתה ומסרה לאחותה את הסימנים

החידושי הרי"ם זי"ע, שאמר השי"ת לאברהם אבינו ע"ה "אנכי מגן לך" שהשריש בכל לב ישראל ניצוץ יהדות שלא יוכל לאבד זאת ועי"ז יוכל לשוב בתשובה, ואף שעבר אלף עבירות מכל מקום ניצוץ הזה שהוריש לנו אברהם עדיין טמון בתוך עומק לבו ועל זה מברכין מגן אברהם עכדה"ק, וזהו "וישב אותם אברם" שאברם מנשב על הניצוץ כמו שנופחין במפוח על ניצוץ אש כדי לעשותו לשלהבת של תשובה שלימה.

והרה"ק בעל יסוד העבודה זי"ע סיפר מעשה בכך מלך שנתפתה לדרכים לא טובים עד שברח מארמון המלוכה ומבית אביו ונתחבר לרוצחים ולסטים, וציווה המלך שיקרבו אותו וקרבו אותו עד שחזר לארמון אביו המלך בכיובת גדולה, וכשראה כיצד אביו מקרבו קירוב גדול התנצל ואמר אילו הייתי יודע שכל כך אתה מצפה לי וכ"כ תקרבני הייתי חוזר אליך לפני זמן הרבה, והי' הרה"ק רבי מוטייל סלונים זי"ע חוזר על סיפור זה בבכי' גדולה ובהתעוררות רבה.

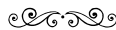
והנה בספה"ק מאור עינים (ליקוטים ד"ה יעקב אבינו לא מת) כתב, דלאה היא בחי' עלמא דאתכסיא ולכן נקברה במערת המכפלה אבל רחל היא בחי' עלמא דאתגליא ולכן נקברה בפרשת דרכים ע"ש, והנה דבריו הק' נאמרו בסודות העליונים אולם נוכל לרמז בזה לפמ"ש בתניא (פרק כו), דחסדים הנסתרים המכוסים במעטה נקמה הם חסדים גבוהים מעלמא דאתכסיא וחסדים הנגלים הם מעלמא דאתגליא, והנה אע"פ שהחסידים הנסתרים גבוהים במעלתן מן החסדים הנגלים מ"מ הרה"ק

ובספה"ק בני יששכר כתב דג' החודשים תשרי חשון כסלו הם כנגד אפרים ומנשה ובנימין שהם בני של רחל אמנו, והם חודשים שנועדו לחנוכת בית המקדש דבית בראשון נחנך בתשרי ובית שני בכסלו ובית האחרון יחנך בעזה"י בחודש מרחשון, והטעם כי רחל נקראה עקרת הבית ולכן חנוכת הבית צריך להיות בחודשי צאצאי', והנה רחל אמנו נטמנה על אם הדרך כדי שיוכלו ישראל לבכות על קברה בעת הגלות ולבקש שעקרת הבית תעורר רחמים שיתגלו החסדים ויבנה הבית בקרוב, ויהי רצון שמי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די ויבנה בית המקדש במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

וכו', ודיבורים אלו פעלו בשמים יותר מכל עד שאמר לה הקב"ה "יש שכר לפעולתך נאום ד' ושבו בנים לגבולם".

ויתכן לרמז במה שרחל אמנו נטמנה בפרשת דרכים כי במאור עינים שם כתב לרמז שהוא מקום הבחירה בין טוב לרע, והאמא רחל נטמנה במקום שהדרכים מתפרשים בין דרך החיים והטוב לדרך ההפכית כדי לשמור על נשמות צאצאי' בעקבתא דמשיחא לבל יעזבו אורחות חיים וילכו בדרכים עקלקלות רח"ל, ושם גם המקום לקבל דמעות ההורים שבוכים על ענין הנ"ל ומצפים לשובן של בניהם לדרך החיים.

מכתבים

"דרך אמונה בחרתי"

מכתב קודש בדרכי האמונה והביטחון בכלל ובימים אלו בפרט

ט' מרחשון לסדר "והאמין בד'" תשפ"ד לפ"ק

שלו' וישע רב

ע"ד שאלתך בענין מדת הבטחון כיצד נוכל לסמוך ולבטוח שנוכה לטוב הנגלה, הרי גם מה שנראה כנורא ואיום, הכל ממנו ית' הוא, ובפנימיות הכל טוב, ומה נותן לנו את הבטחון שנוכה לטוב הנראה והנגלה. השאלה טובה, ובמקומה. ואנסה להשיב בתמצית הענין, ומד' אשאלה מענה לשון.

מסתמא ידעת מה שדנו חכמינו במהות מדת הבטחון, האם לבטוח בהשי"ת שייטיב לנו כפי שאנו מבקשים, או לבטוח בד' שהוא יודע מה טוב לנו, ומכיון שהוא ית' ש מסובב כל הסיבות וממילא יש לנו להיות רגוע ובטוח. והחזון איש בספר אמונה ובטחון כתב כי מה שרבים סבורים שלבטוח שבטח יהי' טוב באופן הנגלה, היא מדת הבטחון, הוא טעות נפוצה. כי מי יודע משפטי ד' וגמולותיו ית'. וכל שלא נתברר בנבואה גורל העתיד, אין העתיד מוכרע. וכן כתב הפלא יועץ, שמי שבטח שבטח יהי' טוב כרצונו, לפעמים תכזב תוחלתו, כי כמה צדיקים מדוכאים ביסורים רח"ל. והבטחון האמיתי לדעת שהכל בידי שמים, ורק הוא ית' יודע מהו טובתו לתיקון נפשו.

ומאידיך בשם בעלי המוסר תלמידי רבי ישראל סלנטר זצ"ל אמרו, [וכ"כ הצדיק רבי יוזל מנובהרדוק זצ"ל בספרו **מדרגת האדם**] שהבוטח בד' בטוח שישב כל מה שצריך לו כפי הרגלו, ושלא יחסר לו מאומה. והנה אף שלמראית עין נראה שהבטחון שיהי' טוב, הוא נחלת פשוטי עם, והוא קל יותר להשיגו. כתוב בספר יסוד צדיק (ערך אמונה ובטחון) שזקה"ק רבי שלמה מזזיהל זי"ע אמר שהוא מחזיק במדת הבטחון שכל מה שמתהווה בעולם הכל לטובה מאת השי"ת, אמנם יש מדריגה גבוהה יותר שבטוחים בחסד ד' שהחולה יבריא וכדו', ובכח אמונה זו ממשיכים את הדבר שמבקשים. וכן היתה מדרגת זקנו הרה"ק רבי מיכלה מזלאטשוב זי"ע שאמר בוודאות שהחולה המסוכן יאכל אתנו הלילה ארוחת ערב, ובכח בטחונו המשיך את הישועה.

והנה זהו דבר פשוט וברור שלכל הדיעות "רוצה ד' את יראיו את המייחלים לחסדו", וכמ"ש דוד המלך ע"ה "יחל ישראל אל ד' כי עם ד' החסד והרבה עמו פדות". וכתב רבינו יונה (משליג'ו) כי מי שבטח בד' שרכו שראוי להנצל מן הצרה אע"פ שהיתה הצרה ראוי' לו מחמת עוונותיו, כי בזכות הבטחון מתעוררים עליו רחמי השי"ת.

וכן כתוב במדרש תהלים, שהבוטח בד' חסד יסובבנו אע"פ שמצד הדין אינו ראוי לכך. משל למלך שאמר על נידון אחד שביקש שיביאו אותו אל המלך לבקש רחמיו, ואמר המלך "הניחו לו הואיל ובי בטח".

ובאגרת הקודש של בעל התניא (אגרת י"א) לאחר שהאריך שהדרך הישרה היא לקיים בטל רצונך, ולא יהי' לו שום רצון כלל בענייני העולם הזה, ויאמין שכל מה שעושה עמו הקב"ה הוא טוב גמור אף שאינו מושג בשכל האנושי. עכ"ז הוא מסיים "ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי".

וזקני הקדוש בעל הנחל יצחק זי"ע הי' מרגלא בפומי', דכפי שהאדם בוטח יותר בישועת ד', הוא יותר מושגח מאתו יתברך, ואין שום נזק מגיעו. ורק מי שירא וחושש, הוא צריך לעשות השתדלות בדרך הטבע להנצל. וביאר בזה דברי הגמרא בפסחים דהיכא דשכיחא הזיקא גם שליח מצוה צריך להיות נוהר, דזהו רק מטעם שזה גורם להיות נפחד וירא. אבל הבוטח האמיתי, חסד יסובבנהו תמיד.

ובספה"ק תולדות יעקב יוסף (ר"פ בראשית) כתב בשם מורו **הבעש"ט זי"ע**, שכל זמן שאיש ישראל מאמין שהשי"ת נמצא עמו, א"א שיקרה לו שום דבר רע, וכשרוצה ח"ו להעניש את החוטא, הוא מסתיר ממנו השגה זו. וזהו הפירוש "ואנכי הסתר אסתיר פני מהם", כלומר שיסתיר מהם השגה זו שהוא נמצא אתם גם בתוך ההסתר הכי גדול.

ובספה"ק ייטב לב (פרשת דברים) הביא את דברי הרמב"ם במזורה נבוכים שכל מי שקרא לו איזה דבר רע רח"ל, אפילו מן הנביאים והחסידים, הרי זה רק משום שבאותה שעה שכח מהשגחת השי"ת באותו אגע.

ויסוד זה מפורסם בפי העולם בשם **הנפש החיים זצ"ל**, שכאשר יאמין האדם שאין עוד מלבדו אפס זולתו לא תגיעוהו שום דבר רע. אמנם יסוד הדברים כתוב כבר בדברי הרמב"ם והתולדות הנ"ל.

ובזה נסכם לע"ע את דברינו, שאע"פ שישנן כמה שיטות במדת הבטחון, וגם בספרי החסידות אפשר למצוא בזה כמה דרכים, אבל לכל הדעות מצוה לייחל לישועה בטוב הנראה והנגלה, והאמונה ובטחון בזה הוא כלי להמשיך הישועה שעיי"ז נזכה להוושע בעזה"י בטוב הנראה והנגלה. ויש מקום להיות בטוח בהחלט שהשי"ת יטיב עמנו בטוב הנראה והנגלה כדרך האב הרחום שעושה רצון בנו האהוב בטוב נראה ונגלה. אלא שזהו מדרגה גדולה להיות בטוח ברחמי השי"ת, וכמשנ"ל.

ומלבד כל הנ"ל, יש לנו לדעת, כי בארץ ישראל אשר "עיני ד' אלוקיך בה מראשית שנה עד אחרית שנה", יש בו ענין נוסף של אמונה ובטחון. וכן יש מצוה לבטוח בהבטחה הנבואית "ובהר ציון תהי' פליטה והי' קודש. וידוע בשם **החפץ חיים זי"ע** שאמר שכאן מרומז בפסוק שבארץ ישראל לא יהי' שליטה לשונאי ישראל. וברמב"ם כתב עה"פ ושממו עלי' אויביכם "היא בשורה טובה מבשרת בכל הגלויות שאין ארצנו מקבלת אויבינו, וגם זו ראי' גדולה והבטחה לנו, כי לא תמצא בכל היישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה, ואשר היתה נושבת מעולם, והיא חרבה כמוה, אשר מאז יצאנו ממנה, לא קבלה אומה ולשון, וכולם משתדלים להושיבה, ואין לאל ידם.

ויהי רצון שמתוך צרה זו נוושע כולנו בישועה הגדולה שכולנו מצפים לה, בביאת גואל המשיח במהרה בימינו. אמן.

"קול ברמה נשמע"

מתוך סעודה ג' נח תשפ"ד

בהפטרה מרמז לנו הנביא ואומר (ישעי' נ"ד ז'), "ברגע קטן עזבתיך וברחמים גדולים אקבצך", אמר הרה"ק מרוזין זי"ע אם הגלות הגדול והמר הזה נקרא "רגע קטן", איך ניתן לשער כמה גדולים יהיו ה"רחמים הגדולים" בעת "אקבצך".

ואומר הנביא (שם ט"ז) "אנוכי בראתי משחית לחבל", הלא הכל הוא מהקב"ה בעצמו, ואומר (שם י"ז) "כל כלי יוצר עליך לא יצלח", כשהקב"ה חפץ אין יכול שום מחבל ומשחית להזיק לישראל. ומנסה הקב"ה לנחם את ישראל ואומר (שם א') "רני עקרה לא ילדה". אך (שם י"א) "ענייה סוערה לא נוחמה", רחל אמנו מאנה להנחם על בניה כי איננו, "א מאמע נעמט נישט אזוי שנעל תנחומים".

הלא את רחל אמנו קבר יעקב בדרך בית לחם שיוכלו ישראל בדרך גלותם להתפלל ולבכות על קברה. כשנחטף יוסף הצדיק והורד למצרים ע"י הישמעאלים בכה והתחנן על קברה של אמו. רחל אמנו לא יכולה לראות בצער בניה. "דרור יקרא להן וזבתי וינצרכם כמו בבת", ילדים שלא טעמו חטא נחטפו בידי בני עוולה, ואמא אינה מסוגלת לסבול את הצער הגדול הזה ואינה מקבלת תנחומין עד שרואה את בניה חוזרים לנחלתם.

עד שהבורא ב"ה מנחמה ואומר (ירמי' לא, טו-טז) "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם ה' וישבו מארץ אויב, ויש תקוה לאחריתך נאם ה' וישבו בנים לגבולם". תרי "ושבו" כתיב, פעם אחת "ושבו מארץ אויב", ופעם שנית "ושבו בנים לגבולם" היינו לגבול הקדושה, בבכי יבואו ובתחנונים. ההתעוררות של ישראל בתקופה זו "איז א מוירא'דיגע התעוררות", בכל כלל ישראל מתעוררים לתשובה.

רק בעת הגאולה יבינו את זאת. הלא שכל קטן אינו יכול להבין את זאת, אך כשיגיע הזמן, יראו שישראל חוזרים בתשובה ונעשה עי"ז התיקון השלם. אך בינתיים אין מרפה רחל אמנו, "ביז דער'ווייל שטייט די מאמע, און וויינט און וויינט..."